

Läromedelsföretagens remissyttrande över ”Privatkopieringsersättningen i framtiden” (SOU 2022:20)

Allmänt

För Läromedelsföretagens medlemmar innebär den kopiering som sker med stöd av 12 § upphovsrättslagen betydande intäktsbortfall. Det kan handla om kopiering (inbegripet scanning, avfotografering med mobilkamera o.d.) av elever i grund och gymnasieskola samt vuxenutbildningar för att ha tillgång till läromedel såväl i skolan som i hemmet, och det kan handla om kopiering i samband med hemuppgifter, bredvidläsningslitteratur o.d. Vi konstaterar i sammanhanget att Swecos undersökning som återges som bilaga 4 i utredningen begränsar sig till personer över 18 år, varför mycket av denna kopiering inte redovisas i underlaget.

Än mer betydande är dock den kopiering och scanning som sker av studenter på universitets- och högskoleutbildningar av dem själva men inom ramen för deras studier. Kopieringen ur läromedel och kurslitteratur innehåller såväl text som bild, och, i liten men ökande omfattning, ljud.

Läromedelsföretagen ser mot bakgrunden ovan mycket positivt på att den nuvarande ersättningsordningen enligt § 26k vidgas från att omfatta upphovsmän till skyddade verk som sänts ut i ljudradio eller television till att omfatta upphovsmän vars verk kopierats med stöd av rätten till privatkopiering.

För tydlighets skull vill vi betona att vi ovan bortsett från den kopiering som sker av skol- och universitetsväsendena. Sådan kopiering regleras inom ramen för avtal med avtalslicensverkan och förvaltas av Bonus Copyright Access.

Ersättningens storlek

Vi delar bedömningen att skadans storlek måste göras genom grova uppskattningar och antaganden utifrån tillgänglig information. Vi konstaterar samtidigt att privatkopieringsersättningen nu vidgas kraftigt, och kommer att omfatta en stor mängd nyttjanden, samtidigt som vi har uppgiften på att 87 % av landets vuxna befolkning uppger att de privatkopierat under i vart fall någon eller några gånger under ett år. Utan att ha närmare insyn i andra branscher framstår det nämnda beloppet om 150 – 300 miljoner som kompensation för i stort sett all sådan kopiering därvid som lågt.

Vi anser att privatkopiering redan av några sidor ur ett läromedel eller ur kurslitteratur skadar författare, bildupphovsmän och förlag. Kopiering ur ett stort antal olika källor, delvis utifrån avtal med avtalslicensverkan, delvis med stöd av privatkopieringsrätten, får i praktiken ofta ersätta gängse läromedel.

Behovet av en särskild myndighet

Läromedelsföretagen ställer sig, trots de invändningar som utredningen framhåller, frågande till att en särskild myndighet behöver inrättas för att hantera de trots allt förhållandevis begränsade frågeställningar som föreslås. För att minska kostnader och administration menar vi att det bör kunna hanteras som ett tilläggsuppdrag till Patent- och registreringsverket. Inom ramen för PRV:s verksamhet bör det gå att organisatoriskt skilja detta uppdrag från deras tillsynsuppdrag.

Lund den 20 september 2022

För Läromedelsföretagen

Jerker Fransson